

Motion till riksdagen 2018/19:3077

av Adam Marttinen m.fl. (SD)

med anledning av prop. 2018/19:86 Datalagring vid brottsbekämpning – anpassningar till EU-rätten

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen antar regeringens förslag till ändring i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation i den del som avser 16 d § med de ändringar som anges i motionen.

Förslag till lag om ändring i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation

Regeringens proposition

16 d §

Uppgifter som avses i 16 a § ska lagras enligt följande:

– Uppgifter som genereras eller behandlas vid telefonitjänst och meddelandehantering via mobil nätanslutningspunkt ska lagras i sex månader.

Lokaliseringsuppgifter ska dock lagras i endast två månader.

– Uppgifter som genereras eller behandlas vid internetåtkomst ska lagras i tio månader. Om uppgifterna identifierar den utrustning där kommunikationen slutligt avskiljs från den lagringsskyldige till den enskilda abonnenten ska de dock lagras i endast sex månader.

Lagringstiden räknas från den dag kommunikationen avslutades. När lagringstiden

Motionärernas förslag

16 d §

Uppgifter som avses i 16 a § ska lagras enligt följande:

– *Uppgifter som genereras eller behandlas vid telefonitjänst och meddelandehantering ska lagras i sex månader. Lokaliseringsuppgifter ska dock lagras i minst sex månader.*

– Uppgifter som genereras eller behandlas vid internetåtkomst ska lagras i tio månader. Om uppgifterna identifierar den utrustning där kommunikationen slutligt avskiljs från den lagringsskyldige till den enskilda abonnenten ska de dock lagras i endast sex månader.

Lagringstiden räknas från den dag kommunikationen avslutades. När lagringstiden löpt ut ska den lagringsskyldige genast utplåna

löpt ut ska den lagringsskyldige genast utplåna uppgifterna. Om en begäran om utlämnande har kommit in innan lagringstiden löpt ut, ska den lagringsskyldige dock fortsätta lagra uppgifterna till dess att de lämnats ut. Efter utlämnandet ska uppgifterna genast utplånas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om lagringstiden enligt första stycket.

uppgifterna. Om en begäran om utlämnande har kommit in innan lagringstiden löpt ut, ska den lagringsskyldige dock fortsätta lagra uppgifterna till dess att de lämnats ut. Efter utlämnandet ska uppgifterna genast utplånas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om lagringstiden enligt första stycket.

Vi anser att propositionen överlag beaktar ett flertal punkter som är av stor vikt. Exempelvis är kravet på lagring av uppgifterna inom Sverige välkommet efter tidigare händelser. Det är dock, som både Polismyndigheten och Säkerhetspolisen redogjort för i sina remissvar, inte tillräckligt för att på ett tillfredsställande sätt kunna utreda och beivra brottslighet. I synnerhet bör Säkerhetspolisens resonemang om att lagring av uppgifter är strängt nödvändiga, samt att lokaliseringssuppgifter är av helt avgörande betydelse, klargöra vikten av frågan i en tid där återvändande terrorister ligger inom deras mandat. Det är naturligt att en avvägning måste ske: å ena sidan samhällets intresse av att minska brottslighet, å andra sidan individens rätt att inte bli oskäligt övervakad. Det finns då även anledning att klargöra att en sådan ordning inte strider mot den EU-rätt som den s.k. Tele 2-domen medför. Den föreslagna förändringen skulle visserligen innebära att lokaliseringssuppgifter alltså skulle lagras i sex månader, men det är på ingalunda vis en odifferentierad lagring då dessa specifikt tillägnas en viss tidsram. I denna del torde det med bakgrund av vad de brottsbekämpande myndigheterna yttrat stå klart att de har ett klart behov av den data som lokaliseringssuppgifter utgör. Vidare har de brottsbekämpande myndigheterna framfört att det finns en problematik med att stadga lagringsskyldighet enkom för uppgifter vid telefonitjänst eller meddelandehantering via mobil nätanslutningspunkt jämfört med om stadgandet även skulle inkludera fast telefoni eller fast ip-telefoni. Förslagen syns differentiera för sakens skull med rädsla att åter underkännas av EU-domstolen utan att de facto se till följderna av den föreslagna regleringen. Utredningen konstaterar visserligen att majoriteten av den inhämtning som skett kan hänföras till mobiltelefontrafik, men såsom Säkerhetspolisen redogör för så kan det liggande förslaget ha starkt normerande konsekvenser för brottsliga element. Att utredningen dessutom noterar att förslaget riskerar att bli omsprunget av den tekniska utvecklingen talar ytterligare för att differentieringen i denna aspekt inte uppfyller ett rättmätigt intresse.

Vidare bör man fråga sig hur starkt individens intresse i detta fall är av att uppgifterna lagras under viss tid. Faktorer som här bör vägas in är dels hur lång tid som uppgifterna sparas, dels var de sparas och vilka som har rätt att kräva ut dem. Tidsaspekten bör i vår mening bestämmas utifrån de brottsbekämpande intressenas behov, men vi bör göra allt för att tillgodose individens intresse av digital integritet i övrigt.

Därför anser vi att 16 d § första stycket lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation ska ha ovan angiven lydelse.

Förslaget kan inte heller ses utan den kontext som debatten befinner sig i. En markant del av kritiken som riktas mot förslaget har sitt ursprung i problematiken där enskilda medborgare har fått kravbrev hemskickade till sig på grund av presumtiv nedladdning av upphovsrättskyddat material. Utgångspunkten är naturligtvis att rättighetshållare har en rätt att få skälig ersättning för användandet av det aktuella materialet men det bör även här noteras att förfarandet inte är idealt. Patent- och marknadsdomstolen har i ett par fall tvingat leverantörer att dela ut personlig information om de presumtiva nedladdarna till de som företräder rättighetshållarna för att sedan skicka fakturor vid hot om domstolsprocess. I min/vår mening bör detta förfarande ses som oönskat och en utredning om hur man uppnår en legitim balans mellan de två intressena bör skyndsamt införas.

Adam Marttinen (SD)

Katja Nyberg (SD)

Henrik Vinge (SD)